

УДК 338.246.025.88.

DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.3/11>**Скорик Г. І.**

Національний університет “Львівська політехніка”

**Лєфтер Д. О.**

Національний університет “Львівська політехніка”

## ПРОБЛЕМИ ПРИВАТИЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*У статті досліджуються особливості та проблеми приватизації в Україні в умовах воєнного стану, обґрунтовано основні проблеми та визначено напрямки удосконалення державного регулювання приватизації. Наголошується на стратегічній ролі приватизації як одного з ключових інструментів державного регулювання, спрямованого на трансформацію форм власності, залучення інвестицій і підвищення ефективності управління державним майном. Підкреслено, що приватизація виступає дієвим засобом зміни структури економічних відносин щодо управління різноманітними активами, ефективним методом трансформації моделі управління, спрямованим на підвищення суспільної значимості економічного результату від використання тих чи інших об'єктів приватизації. Проаналізовано етапи розвитку приватизаційних процесів з 1990-х років до 2024 року, визначено їхні цілі, законодавчі засади та соціально-економічні наслідки.*

*Наведено статистичний аналіз аукціонів, бюджетних надходжень і регіональних особливостей процесу у період 2022–2024 рр., виокремлено зміни в державній політиці приватизації та чинники, що їх обмовили. Обґрунтовано найважливіші проблеми приватизації та її державного регулювання, зокрема, концентрація власності у вузького кола осіб, тісний зв'язок із політичними та фінансово-промисловими групами та олігархізація економіки, нерівномірність розподілу активів та монополізація; рейдерство та непрозорі операції з активами; негативні зміни у структурі зайнятості та системі соціального забезпечення; відсутність дієвого контролю за приватизованими підприємствами після їх продажу.*

*На основі проведеного аналізу запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення державної політики у сфері приватизації, зокрема: забезпечення прозорості, впровадження постприватизаційного моніторингу, підтримка малого і середнього бізнесу та захист соціальних інтересів. Автори підкреслюють, що приватизація повинна слугувати не лише джерелом бюджетних надходжень, а й інструментом сталого економічного розвитку та соціальної справедливості.*

**Ключові слова:** приватизація, ефективність приватизаційних процесів, державне регулювання приватизації, проблеми приватизаційних процесів, державне майно, постприватизаційний моніторинг, воєнний стан.

**Постановка проблеми.** Процес приватизації в Україні є одним із ключових напрямів державного регулювання економіки, оскільки сприяє трансформації форм власності, залученню інвестицій та підвищенню ефективності використання державного майна. Від перших етапів у 1990-х роках і до сьогодні приватизація залишалася не лише економічним, а й соціально значущим процесом, що впливає на структуру зайнятості, рівень життя населення та розвиток підприємництва.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю вдосконалення механізмів державного регулювання приватизаційних процесів, особливо в умовах новітніх викликів, зокрема війни, економічної нестабільності та потреби у відновленні державних фінансів. З одного боку, при-

ватизація забезпечує надходження коштів до бюджету, що є критичним у період реформування та відбудови країни. З іншого боку, відсутність належного контролю за діяльністю приватизованих підприємств, корупційні ризики та соціальні наслідки потребують перегляду підходів до її реалізації.

На сучасному етапі держава прагне удосконалити механізми приватизації: запроваджено електронні аукціони через систему «Прозорро. Продажі», оновлено законодавчу базу, а також впроваджено зміни, спрямовані на підтримку приватизаційних процесів в умовах війни (закон № 2468-IX). Не зважаючи на досягнутий прогрес, існують суттєві проблеми, пов'язані з контролем за приватизованими об'єктами, соціальними

наслідками приватизації та доступністю участі у приватизаційних аукціонах.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Приватизація як процес трансформації, механізми її проведення та державного регулювання залишаються актуальним питанням для низки науковців. Зокрема, дану тематику досліджували Р.Ю. Биков, В. Ф. Гамалій, Н.О. Герасименко, О.В. Задорожний, І.М. Мягих, Н.М. Ногінова, Д.О. Приходько, М.В. Скиба. У роботах І.В. Конєва, М.В. Шульги, Г.П. Жалдак, М.Р. Красовської розглядаються питання вдосконалення адміністративно-правового забезпечення приватизаційних процесів у державному секторі економіки, правового регулювання приватизації майна та земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, переваги та недоліки приватизації.

Не зважаючи на великий доробок вчених з даного питання залишаються актуальними питання приватизації особливо в умовах сучасних викликів, обумовлених воєнним станом.

**Постановка завдання.** Метою статті є дослідження особливостей процесів приватизації в Україні в умовах сучасних викликів, аналіз існуючих проблем та розробка практичних рекомендацій для їх вирішення.

**Виклад основного матеріалу.** В Україні приватизація була започаткована після затвердження ВР України Концепції роздержавлення і приватизації підприємств, землі та житлового фонду в жовтні 1991 та з ухвалення Закону України «Про приватизацію державного майна» № 2163-ХІІ, який визначав основи приватизації об'єктів загальнодержавного значення, та Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» від 7 липня 1992 року № 2171-ХІІ. Ці акти заклали фундамент приватизаційних процесів, проте характеризувалися значною кількістю недоліків [1]. Для відчуження об'єктів загальнодержавної власності створено центральний орган виконавчої влади – Фонд державного майна України. Процес приватизації відзначався поступовим зменшенням державного впливу на економіку через відчуження державних активів на користь приватних осіб та суб'єктів господарювання. Регулювання приватизаційних процесів мало забезпечити прозорість, конкурентність та уникнення надмірної концентрації власності в руках обмеженого кола осіб. Але до функцій Фонду державного майна не належить відслідковування соціально-економічних наслідків приватизації, тому приватизація

стала предметом дискусій через низку викликів, зокрема корупційні ризики та політизацію процесу. Основним пріоритетом приватизації є прискорення структурної перебудови і розвитку економіки України [2], а її цілями: зменшення рівня корупції; привернення уваги вітчизняних та іноземних інвесторів; формування передумов для економічного зростання та відновлення країни; наповнення державного бюджету; підвищення ефективності підприємств і раціональне використання майна; сприяння оновленню виробничих потужностей, зміні напрямків діяльності підприємств і створенню нових робочих місць. Як зазначає Конєва І.В., приватизацію слід розглядати не як вибуття активів із державного сектору економіки, а як зміну структури економічних відносин щодо управління такими активами, як ефективний метод трансформації моделі управління, спрямованим на підвищення суспільної значимості економічного результату від використання тих чи інших об'єктів приватизації [3].

Приватизація має як позитивні, так і негативні наслідки і прояви. Серед позитивних слід виділити модернізацію і оновлення виробництва, запровадження виробництва нових товарів і послуг, створення умов для розвитку малого і середнього бізнесу; розвиток інфраструктури, створення сприятливого інвестиційного середовища. До негативних наслідків слід віднести посилення ризиків монополізації окремих товарних ринків, корупції та зловживань; розшарування суспільства; ризики зниження рівня соціального захисту [4].

Приватизація – це складний процес, механізми якого формувались роками. Хоч вже було докладено багато зусиль для покращення умов розподілу державного майна, ще є над чим працювати.

З 1992 по 2000 рік в Україні активно впроваджувалася сертифікатна модель приватизації, що передбачала безоплатне надання населенню приватизаційних майнових сертифікатів (ПМС). За цей час було змінено форму власності 20 647 підприємств, з яких 8 581 становили середні та великі об'єкти.

Сертифікатна приватизація тривала з 1 січня 1995 року до 1 жовтня 2000 року, впродовж яких було проведено 48 аукціонів із використанням ПМС та 30 аукціонів із застосуванням компенсаційних сертифікатів. У результаті цього процесу відбулося масове акціонування підприємств. Так, на початок 1999 року в Україні вже функціонувало 33 719 акціонерних товариств, а на 1 січня 2000 року кількість акціонерів перевищувала 35 мільйонів осіб. На завершальному етапі сертифікатної приватизації

(жовтень 1999 року) (кількість роздержавлених підприємств в Україні перевищувала кількість державних у 2,9 рази [5].

Упродовж 2018–2024 років в Україні відбулося близько 5 тисяч успішних аукціонів, що охоплювали як державне, так і комунальне майно. Серед них 1,7 тис. торгів організував Фонд державного майна та його регіональні відділення, а 3,2 тис. – місцеві органи влади. У цих аукціонах взяли участь понад 9 тисяч учасників, включаючи представників малого, середнього та великого бізнесу. Ключовим нововведенням стало впровадження єдиних прозорих правил проведення онлайн-аукціонів, що дозволило ефективно реалізовувати об'єкти, які тривалий час не використовувалися, створювали тягар для бюджетів, або втратили економічну доцільність. Початкова вартість реалізованого майна склала 6,3 млрд грн, однак завдяки конкуренції сума фактичних надходжень перевищила її у понад два рази.

У 2022 році через початок повномасштабної війни приватизаційні процеси були тимчасово призупинені. Однак вже у серпні того ж року їх відновили на нових засадах, зокрема, було запроваджено скорочення строків на підготовку аукціонів і чітку вимогу щодо передачі об'єкта у власність лише після повної оплати.

Від початку воєнних дій та до весни 2024 року приватизаційні аукціони забезпечили понад 2,8 млрд грн надходжень при стартовій вартості об'єктів в 1 млрд грн. Серед найбільш дорогих об'єктів, приватизованих за період до 2024 року, можна виділити: Готель «Дніпро» (1,1 млрд грн); Калуську ТЕЦ (понад 800 млн грн); Львівську виправну колонію (377,5 млн грн); Готель «Ермітаж» (311 млн грн); ПАТ «Одесавинпром» (235 млн грн) [6].

Важливим аспектом управління процесами приватизації є запобігання монополізації економіки шляхом регулювання структури власності та забезпечення рівного доступу до приватизаційних активів. Антимонопольний комітет України (АМКУ) сприяє дотриманню законодавства про захист економічної конкуренції. Згідно зі статтею 20 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» АМКУ має право:

аналізувати потенційний вплив приватизації на конкуренцію на ринку; надавати рекомендації щодо запобігання монополізації ринку; виявляти та усувати антиконкурентні практики, що можуть виникнути внаслідок приватизації [7].

У період з 2020 по 2024 рік процес приватизації в Україні зазнав суттєвих змін, що були зумовлені зовнішніми викликами та внутрішніми реформами. Політика державного управління активами була націлена на відкритість, ефективність та цифровізацію. Ключовим інструментом, який забезпечив новий рівень прозорості, стала електронна система аукціонів «Прозорро.Продажі». Вона надала змогу широкому колу учасників долучитися до торгів, забезпечила відкритий доступ до інформації та значно зменшила корупційні ризики. Аналізуючи результати приватизації за вказаний період, варто звернути увагу як на кількісні показники: кількість проведених аукціонів, обсяги надходжень до бюджету, географічне охоплення торгів, так і на якісні зміни: зростання конкуренції, підвищення довіри з боку бізнесу та суспільства, посилення ролі місцевих громад у процесі продажу об'єктів. На основі даних із електронної системи «Прозорро.Продажі» проаналізовано результати приватизаційної діяльності за 2020–2024 роки (табл. 1 [8]).

Аналіз динаміки приватизаційних аукціонів у 2020–2024 роках демонструє вплив зовнішньоекономічних та внутрішньополітичних чинників на ефективність приватизаційного процесу. Загальна кількість оголошених аукціонів за цей період залишалася відносно стабільною, хоча у 2022 році спостерігався суттєвий спад із 4 300 аукціонів у 2021 році до 2 512, що становить зменшення майже на 42%. Така динаміка безпосередньо пов'язана із початком повномасштабної війни, що різко знизила економічну активність та інвестиційний інтерес.

Найвищий показник завершених аукціонів було зафіксовано у 2020 році (1 300), що пояснюється активним запуском електронної системи продажів, яка привнесла прозорість і залучила нових учасників. Водночас найменша кількість завершених аукціонів (лише 596) спостерігалася у 2022 році, що є очікуваним з огляду на військові дії.

Таблиця 1

## Аналіз показників успішності аукціонів за 2020–2024 роки

| Показники                      | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 |
|--------------------------------|------|------|------|------|------|
| Кількість аукціонів            | 4487 | 4300 | 2512 | 2546 | 3025 |
| Кількість завершених аукціонів | 1300 | 1180 | 596  | 1080 | 1100 |
| Частка успішних аукціонів      | 36%  | 36%  | 34%  | 48%  | 44%  |

У 2023–2024 рр. процеси приватизації почали демонструвати ознаки відновлення. Кількість успішно завершених торгів зросла до 1080 у 2023 році та 1100 у 2024-му. Це свідчить про часткове повернення довіри інвесторів до державного сектору, а також про адаптацію механізмів продажу до нових реалій.

Загалом, хоча кількість проведених аукціонів у 2024 році (3025) не досягла рівня 2020 року (4487), зростання частки успішних торгів і стабілізація показників завершених аукціонів свідчать про позитивну динаміку та ефективність державної політики у сфері приватизації. Варто також відзначити, що розрив між кількістю оголошених і завершених аукціонів залишається суттєвим, що потребує подальшої роботи над підвищенням результативності торгів.

Дані наведені в таблиці 2 ілюструють, що дохід усіх обраних областей зростав до 2022 року, за винятком Дніпропетровської області. Це може свідчити про завчасні побоювання людей щодо початку повномасштабного вторгнення в Україну. Найбільший дохід в загальному отримано у 2024 році. В цей період активно почала діяти велика приватизація, лише у Києві було продано майно на суму 7 млрд гривень. Найдорожчим слотом був пакет акцій «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», який продали за 3,9 млрд [9].

Упродовж досліджуваного періоду загальна кількість об'єктів продажу залишалась майже незмінною, за винятком 2022 року. Незважаючи на це, у 2024 році дохід зріс майже в 3 рази у порівнянні до аналогічного показника у 2021р, хоча кількість проданих об'єктів знизилась (табл. 3).

Таку динаміку ми спостерігаємо завдяки початку великої приватизації.

Варто відзначити, що період 2020–2024 років був позначений важливими економічними і політичними подіями; його можна назвати кризовим. З одного боку, пандемія COVID-19 та початок повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році мали суттєвий вплив на динаміку приватизаційних процесів. З іншого – у ці роки відбулося поживлення малої приватизації, а у 2024 році вперше за кілька років було здійснено спроби активізувати велику приватизацію. Успіхи в цьому напрямку стали важливими для поповнення державного бюджету та підвищення ефективності використання державного майна.

Однією з ключових проблем, які виникли в процесі приватизації в Україні, стала концентрація власності у вузького кола осіб. Попри формальну відкритість процесу, фактично він відбувався у тісному зв'язку з політичними та фінансово-промисловими групами, що призвело до олігархізації економіки. Це стало наслідком не тільки відсутності чіткої стратегії, а й впливу зацікавлених осіб, які використовували приватизаційні механізми у власних інтересах. Більшість населення не змогла скористатися можливостями, що надавала ваучерна приватизація, оскільки не мала достатньо ресурсів для реального управління підприємствами або ефективного використання отриманих акцій.

Ключовим викликом стало питання ефективності державного регулювання у сфері приватизації. Проблема полягала не лише в механізмах продажу державного майна, а й у відсутності

Таблиця 2

## Аналіз показників доходу від аукціонів по Україні та за окремими областями

| Регіони                     | Показники доходу (млрд грн) |       |       |       |       |
|-----------------------------|-----------------------------|-------|-------|-------|-------|
|                             | 2020                        | 2021  | 2022  | 2023  | 2024  |
| Україна                     | 3,75                        | 4,62  | 2,11  | 3,59  | 12,65 |
| Львівська область           | 0,492                       | 0,663 | 0,541 | 0,545 | 0,46  |
| Дніпропетровська область    | 0,045                       | 0,042 | 0,153 | 0,176 | 0,12  |
| Київська область та м. Київ | 0,169                       | 0,49  | 0,177 | 1     | 9,6   |
| Івано-Франківська область   | 0,069                       | 0,847 | 0,022 | 0,119 | 0,42  |
| Одеська область             | 0,035                       | 0,419 | 0,346 | 0,377 | 0,459 |

Таблиця 3

## Загальний дохід на один проданий об'єкт

| Показники                         | Роки |      |       |      |       |
|-----------------------------------|------|------|-------|------|-------|
|                                   | 2020 | 2021 | 2022  | 2023 | 2024  |
| Дохід від аукціонів (млрд)        | 3,75 | 4,62 | 2,11  | 3,59 | 12,65 |
| Кількість проданих об'єктів (тис) | 1,29 | 1,18 | 0,595 | 1,08 | 1,11  |
| Вартість на один об'єкт (млн)     | 2,91 | 3,92 | 3,55  | 3,32 | 11,40 |

довгострокової політики контролю за подальшим використанням приватизованих активів. Частина підприємств, що перейшли у приватну власність, зазнала стагнації або навіть припинила свою діяльність, оскільки нові власники не завжди мали стратегічні інтереси щодо їхнього розвитку. Це вказує на необхідність посилення ролі держави не лише в організації приватизації, а й у встановленні довготривалих механізмів моніторингу та оцінки ефективності цього процесу.

Окремо слід зазначити питання соціальних наслідків приватизації. Хоча приватизація задекларована як механізм економічного розвитку, вона супроводжувалася значними змінами у структурі зайнятості та системі соціального забезпечення. Масовий перехід підприємств у приватні руки не завжди означав їхню модернізацію чи підвищення ефективності. Часто приватизація супроводжувалася скороченням робочих місць, що призводило до соціальної напруги та зростання рівня безробіття. Втрата державного контролю над стратегічно важливими підприємствами також мала негативні наслідки, особливо в умовах відсутності ефективного політики державної підтримки соціально вразливих верств населення.

У процесі приватизації виникла ще одна критична проблема – нерівномірність розподілу активів. З одного боку, вона сприяла формуванню нового класу власників, які могли ефективно керувати активами, використовуючи ринкові механізми. З іншого боку, значна частина державного майна опинилася в руках вузького кола осіб, що призвело до зростання економічної нерівності та появи монополістичних структур. У розвинених країнах приватизація зазвичай супроводжувалася жорсткими антимонопольними заходами, які запобігали надмірній концентрації власності. В Україні ж цей процес відбувався переважно стихійно, без належного державного контролю, що у подальшому посилювало вплив олігархічних груп на економічну і політичну систему.

Світовий досвід свідчить, що приватизація має циклічний характер, тобто після періодів активного роздержавлення економіки часто відбувається її часткова націоналізація або реприватизація. Це може бути пов'язано як із потребою держави відновити контроль над стратегічними секторами, так і з необхідністю корекції попередніх приватизаційних помилок. В Україні також відбувалися випадки повернення приватизованих підприємств у державну власність через судові рішення або зміни в політичному курсі. Такі дії підривають довіру громадян.

Приватизаційні процеси також супроводжувалися появою таких явищ, як рейдерство та непрозорі операції з активами. Слабкість правової системи, відсутність ефективного судового контролю та корупційні ризики створили умови для незаконного перерозподілу власності. В окремих випадках це призводило до дестабілізації економіки та втрати довіри інвесторів. Захист права власності та забезпечення чесної конкуренції стали ключовими викликами, що вимагали вдосконалення законодавства та ефективної роботи державних інституцій.

Особливої уваги вимагає питання участі іноземного капіталу в приватизації. З одного боку, – це джерело інвестицій та передових технологій, однак з іншого – існують ризики виведення прибутків за кордон і втрати стратегічного контролю над важливими об'єктами. Рекомендується встановити чіткі обмеження або спеціальні умови для участі іноземців у приватизації стратегічних об'єктів (наприклад, оборонної, енергетичної чи критичної інфраструктури), включаючи обов'язкову реєстрацію підприємства в Україні та звітність перед українськими регуляторами.

На сучасному етапі приватизаційна політика України потребує переосмислення та вдосконалення, адже окрім безпосереднього продажу державного майна, держава має забезпечити ефективне функціонування підприємств після зміни форми власності, соціальний захист працівників та справедливий доступ до приватизації для всіх учасників ринку, зокрема середнього класу.

Однією з ключових проблем приватизаційних процесів є відсутність дієвого контролю за приватизованими підприємствами після їх продажу. Часто нові власники скорочують штати, зупиняють виробництво або займаються лише спекуляцією майном, що негативно впливає як на державні доходи, так і на соціально-економічну ситуацію в регіонах. Пропонується запровадити обов'язкову трирічну програму постприватизаційного моніторингу, в межах якої нові власники повинні звітувати про господарську діяльність, рівень зайнятості та фінансову стабільність підприємства. У разі порушень передбачити санкції або навіть зворотне вилучення майна. Такий механізм дозволить зберегти робочі місця, стабілізувати локальні бюджети та підвищити довіру громадськості до приватизаційних процесів. Крім того, варто запровадити програму підтримки підприємств, що втрачають прибутковість, а саме організовувати навчання для підприємців та надання кваліфікованих спеціалістів з аудиту та інших питань.

Ще одним напрямом удосконалення є запровадження механізмів доступу до приватизації для середнього класу, зокрема через розстрочку платежу в рамках малої приватизації. Такий підхід дозволить малим підприємцям чи фізичним особам поступово викуповувати державне майно, що активізує внутрішню економіку, стимулює розвиток малого бізнесу і зменшить рівень соціального розшарування.

Приватизація є складним і багатогранним процесом, який впливає не лише на економічну, а й на соціальну сферу держави. Ефективне державне регулювання приватизації має базуватися на чітко визначених принципах, що включають прозорість, конкуренцію, захист прав власності та контроль за виконанням інвестиційних зобов'язань. Врахування національних особливостей, досвіду інших країн та сучасних викликів дозволить Україні побудувати ефективну систему управління державними активами та забезпечити сталий економічний розвиток.

Загалом реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню більш прозорої, соціально

відповідальної та ефективної системи управління державними активами. Вона дозволить не лише збільшити доходи державного бюджету, а й посилити довіру населення до економічних реформ, зберегти робочі місця та створити рівні умови для всіх учасників ринку.

**Висновки.** На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що ефективне державне регулювання приватизаційних процесів має включати не лише процедури продажу, а й повноцінну постприватизаційну політику. Це охоплює законодавче забезпечення, систему нагляду, гарантії соціального захисту та прозорі інструменти взаємодії між державою, інвестором і громадськістю. Сучасні умови, зокрема економічна нестабільність, повномасштабна війна, дефіцит бюджету та потреба у відновленні зруйнованої інфраструктури, створюють унікальне вікно можливостей для перезапуску приватизації на якісно новому рівні. Приватизація може і повинна стати інструментом не лише наповнення бюджету, але й перетворення державного сектору в більш ефективну, конкурентну та відкриту для інновацій сферу.

#### Список літератури:

1. Закон України «Про приватизацію невеликих державних підприємств». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2171-12> (дата звернення: 12.06.2025).
2. Інститут Історії НАН України «Приватизація». URL: <https://surl.li/dsnoso> (дата звернення: 9.06.2025).
3. Конєва І.В. Приватизація як засіб оптимізації державного сектору економіки. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Том 30 (69)(№ 5 2019, с. 157–161. URL: <https://surl.li/osxnwn> (дата звернення: 9.06.2025).
4. Жалдак Г. П., Красовська М. Р. Процеси приватизації та розвиток економіки України. Економіка та держава. 2020. № 11. С. 96–100. DOI:10.32702/2306-6806.2020.11.96
5. IASEED «Втрачений шанс великої приватизації». URL: <https://iaseed.eu/media-privatization-11-2022/> (дата звернення: 28.05.2025).
6. Міністерство економіки України «За 5 років реформи малої приватизації...». URL: <https://surli.cc/wkovfh> (дата звернення: 28.05.2025).
7. Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна» URL: [https://ips.ligazakon.net/document/T182269?an=448&ed=2021\\_07\\_13](https://ips.ligazakon.net/document/T182269?an=448&ed=2021_07_13) (дата звернення: 28.05.2025).
8. Прозоро URL: <https://privatization-bi.prozorro.sale/#/> (дата звернення: 9.06.2025).
9. Прозоро «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»: URL: <https://prozorro.sale/auction/LPE001-UA-20240719-99204/> (дата звернення: 11.06.2025).

#### Skoryk H. I., Lieftier D. O. PROBLEMS OF PRIVATIZATION UNDER MARTIAL LAW

*This article explores the specific features and challenges of privatization in Ukraine under conditions of martial law. The core issues of the current privatization process are substantiated, and directions for improving state regulation in this area are outlined. The strategic role of privatization is emphasized, highlighting its importance as one of the key instruments of state regulation aimed at transforming forms of ownership, attracting investment, and increasing the efficiency of state property management. Privatization is presented as an effective tool for reshaping the structure of economic relations concerning asset management and as a method of governance transformation intended to enhance the social relevance of economic outcomes from the use of privatized assets.*

*The article analyzes the stages of privatization development from the 1990s to 2024, identifying their objectives, legal foundations, and socio-economic consequences. A statistical review is provided of auctions, budget revenues, and regional characteristics of the privatization process during the period 2022–2024.*

*Key shifts in state privatization policy and the underlying factors influencing them are examined. The study identifies the most pressing issues in privatization and its regulation, including: concentration of ownership among a narrow circle of individuals; close ties to political and financial-industrial groups; economic oligarchization; uneven asset distribution and market monopolization; corporate raiding and non-transparent asset transactions; negative impacts on employment structures and social welfare systems; and the lack of effective post-privatization oversight.*

*Based on the findings, the authors propose practical recommendations for improving public policy in the sphere of privatization. These include ensuring transparency, introducing post-privatization monitoring mechanisms, supporting small and medium-sized enterprises, and protecting social interests. The article underscores that privatization should not be regarded solely as a source of budget revenue but also as a tool for sustainable economic development and social justice.*

**Key words:** *privatization, efficiency of privatization processes, state regulation of privatization, challenges of privatization, state property, post-privatization monitoring, martial law.*